

Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

(Ο μαρτυρικός θάνατος του Ανθυπολοχαγού Τέλλου Αγαπηνού (Άγρα) το καλοκαίρι του 1907)

Του
Αλεξάνδρου Τρομπούκη
Ταξίαρχου

Ο Ανθυπολοχαγός Αγαπηνός από το τέλος Φεβρουαρίου 1907 εγκαταστάθηκε στην Νάουσα προκειμένου να αποθεραπευτεί. Κατά τη διάρκεια της θεραπείας του δε σταμάτησε να διευθύνει τον αγώνα της περιοχής του, πολλοί αγγελιοφόροι από τα πλησιέστερα χωριά τον επισκέπτονταν, για να λάβουν εντολές και να του υποβάλλουν τις αιτήσεις και τις πληροφορίες που είχαν. Ο Ανθυπολοχαγός Αγαπηνός ήταν αρχηγός με ακατάβλητη αγωνιστική διάθεση. Παρά τον κλονισμό της υγείας του και παρά τα τραύματά του εξακολουθούσε να παραμένει στο καθήκον, αν και θα μπορούσε να ζητήσει άμεση αποχώρηση στην ελεύθερη Ελλάδα. Η πίστη του για τον αγώνα και η αγάπη του για τη Μακεδονία δεν του επέτρεπαν να προβεί σε τέτοια ενέργεια, την οποία θεωρούσε εγκατάλειψη του αγώνα.

Όταν τον Απρίλιο του 1907 το Προξενείο Θεσσαλονίκης αποφάσισε την αντικατάσταση των αρχηγών και ανταρτών που επί μακρό χρόνο είχαν δοκιμασθεί και ταλαιπωρηθεί, συμπεριλήφθηκε σ' αυτούς και ο Ανθυπολοχαγός Αγαπηνός. Θα τον αντικαθιστούσε ο Λοχαγός του πεζικού Δουμπιώτης Νικόλαος (Αμύντας), ο οποίος περί τα μέσα Μαΐου αναχώρησε από την Αθήνα για Νάουσα επικεφαλής ισχυρού σώματος. Την εποχή εκείνη το ηθικό των βουλγαρικών συμμοριών και των οπαδών της ρουμανικής προπαγάνδας, που δρούσαν στην περιοχή

της Νάουσας είχε καταπέσει πολύ . εξ αιτίας των Ελληνικών επιτυχιών και της διεύρυνσης της Ελληνικής Οργάνωσης. Ο αρχηγός Αγαπηνός επανειλημμένα έπαιρνε πληροφορίες για την πτώση του ηθικού των βουλγαρικών συμμοριών και από καιρό σε καιρό ερχόταν σε γνώση του ότι πολλά στελέχη των κομιτάτων εκδήλωναν διαθέσεις να διακόψουν τους δεσμούς τους με αυτά και να προσχωρήσουν στον Ελληνικό

αγώνα. Η σοβαρότερη διάθεση εκδηλώθηκε από τον βοεβόδα Ζλατάν από την Γκολέσιανη (Λευκάδια), ο οποίος είχε φοιτήσει σε ελληνικό σχολείο, μιλούσε καλά την ελληνική γλώσσα και συνδεόταν με πολλούς Ναουσαίους Έλληνες. Ως εκ τούτου, μια τέτοια πρόθεση από μέρους του δεν αποτελούσε κάτι το πρωτοφανές. Άλλωστε πολλοί αρχηγοί και μέλη βουλγαρικών συμμοριών είχαν μέχρι την εποχή εκείνη προσχωρήσει στα Ελληνικά σώματα και είχαν από τότε διακριθεί στον ελληνικό αγώνα. Αυτές τις προσχωρήσεις ενέκρινε και το Προξενείο Θεσσαλονίκης, το οποίο με οδηγίες του προέτρεπε τα σώματα να προβαίνουν σε ενέργειες απόσπασης οπαδών των βουλγαρικών συμμοριών.

Όταν ο βοεβόδας Ζλατάν εκδήλωσε τις προθέσεις του και υπέβαλλε με γνωστά του πρόσωπα στη Νάουσα συγκεκριμένες προτάσεις προσχώρησης μαζί με τους οπαδούς του, ο Άγρας ευχαρίστως τις αποδέχθηκε και άρχισε μ' αυτόν διαπραγματεύσεις. Επιθυμούσε όπως, πριν αποχωρήσει από την Μακεδονία, να επισφραγίσει την πολυσχιδή δράση του με την θεαματική προσχώρηση στην Ελληνική υπόθεση μεγάλης ομάδας κομιτατζήδων, η οποία θα αποτελούσε το αποκορύφωμα των Ελληνικών επιτυχιών κατά την εποχή εκείνη. Οι σχετικές διαπραγματεύσεις άρχισαν από τις αρχές Μαΐου και τελικά ο Άγρας ξεκίνησε για τη μοιραία, γι' αυτόν, συνάντηση στις 3ης Ιουνίου 1907 συνοδευόμενος από 7 άνδρες, δηλ. από τους δύο απεσταλμένους σχισματικούς Πέσιο και Γκότση, τον Απόστολο Αποστόλου ή Τόλιου με το γιο του Γεώργιο, ο οποίος θα χρησιμοποιείτο σαν

διερμηνέας, το Ναουσαίο βιομηχάνο Λόγγου Ζαφειρίου (γνωστού του Ζλατάν) και τον έμπιστο αγγελιοφόρο Αντώνιο Μίγγα. Ο Άγρας έφερε τη στρατιωτική του στολή και ένα μόνο περίστροφο, επάνω δε σ' ένα γαϊδούρι είχαν φορτωθεί διάφορα εδέσματα και ποτά για το γεύμα που θα δινόταν προς τιμή των προσερχόμενων στο Ελληνισμό.

Μετά από τριώρη πορεία έφθασε στη Όσλιανη (Αγία Φωτεινή). Από κει παρελήφθη σαν οδηγός ο Νικόλαος Πέγιος και μετά από μισή ώρα συνέχισης της πορείας ολόκληρη η συνοδεία έφθασε στη περιοχή Γκαβράν Κάμεν Στην περιοχή Γκαβράν Κάμεν, παρά τα συμφωνηθέντα ο Άγρας συναντήθηκε με δεκαοκταμελή ένοπλη συμμορία από Βουλγάρους και οπαδούς της Ρουμανικής Προπαγάνδας υπό τον κουτσόβλαχο Ντίνο Χαντούρη από τα Λιβάδια Καρατζόβας (Αλμωπίας). Η παρασπονδία ήταν καταφανής, ο Έλληνας όμως αξιωματικός, αφού έκρινε από τη φιλική υποδοχή την οποία του επεφύλαξε ο Χαντούρης, δεν έδωσε σημασία στην παράβαση των συμφωνηθέντων και δέχθηκε να οδηγηθεί απ' αυτόν στη θέση Τουβαρίτσι, όπου κατά τις διαβεβαιώσεις του ανέμεναν οι βοεβόδες Κασάπτσε και Ζλατάν. Πράγματι στο Τουβαρίτσι πραγματοποιήθηκε η συνάντηση με τους προαναφερθέντες βοεβόδες, οι οποίοι όμως και πάλι παρέβησαν τις συμφωνίες, αφού συνοδεύονταν από 15 περίπου ενόπλους. Οι βοεβόδες όμως έδειξαν προσποιητή χαρά για την άφιξη του Άγρα και εκδήλωσαν πολλές θερμές φιλοφρονήσεις. Όλα αυτά καθυσάχασαν τον Άγρα και αμέσως επακολούθησε κοινό γεύμα, κατά τη διάρκεια του οποίου ο Ζλατάν έρριψε

στο έδαφος το όπλο του , σε ένδειξη κατάθεσης των όπλων, το αυτό δε έκανε και ο Άγρας για το μοναδικό περίστροφο που έφερε. Στη συνέχεια όμως ο Κασάπτσε άρχισε να κατηγορεί τον Άγρα για συνεργασία με τους Τούρκους και να βρίζει την Ελληνική φυλή. Συγχρόνως μετά από προκαθορισμένο σύνθημα, οι άνδρες του συνέλαβαν τον Άγρα και τους συνοδούς του και τους έδεσαν με σχοινί. Ο Ζλατάν διαμαρτυρήθηκε για την συμπεριφορά του Κασάπτσε και η όλη στάση του κατά τις στιγμές εκείνες έδειξε ότι ειλικρινά επιθυμούσε την προσχώρηση, ενήργησε όμως αφού εκβιάστηκε από τον ανώτερό του Κασάπτσε.

Κατά τις απογευματινές ώρες της 3ης Ιουνίου 1907 οι κομιτατζήδες απελευθέρωσαν τους υπολοίπους και κράτησαν μόνο τον Άγρα και τον Μίγγα, τους οποίους οδήγησαν στα χωριά της περιοχής και τελικά μεταφέρθηκαν στο Τέχοβο (Καρυδιά), όπου τη νύκτα της 7ης Ιουνίου 1907 τους κρέμασαν από μια ψηλή καρυδιά, μεταξύ Τεχόβου και Βλαδόβου (Άγρα).

